

Feiten over de Jeugdzorg in Brabant

Op 18 juni 2014 stelde GroenLinks Statenvragen over de uithuisplaatsingen in Brabant naar aanleiding van de uithuisplaatsing van Hansje uit Oss. Deze week werd duidelijk dat die uithuisplaatsing terecht was. Welke feiten kwamen er aan het licht over de Jeugdzorg en uithuisplaatsingen in Brabant? De reactie van GS aan GroenLinks gaf een duidelijke inkijk in de problemen van kinderen die met jeugdzorg te maken hebben in Brabant.

Algemene informatie

Voor een goed begrip van de cijfers volgt hieronder algemene informatie over jeugdzorg en uithuisplaatsingen.

Opvoed- en opgroei problemen

In Noord-Brabant wonen 530.000 kinderen tussen de 0 en 18 jaar. Het overgrote deel van deze jeugdigen groeit zonder noemenswaardige problemen op. Ongeveer 20.000 kinderen (4%) hebben ernstige opvoed- en opgroei problemen en kunnen daardoor in aanraking komen met jeugdzorg. Bureau Jeugdzorg kan bij ernstige opvoed- en opgroei problemen een indicatie voor jeugdzorg afgeven. Een indicatie geeft recht op jeugdzorg.

De meeste jongeren met een indicatie hebben korte hulp met gesprekken of dagbesteding, een klein deel valt dag en nacht onder jeugdzorg. Dit kan observatiediagnostiek, ambulante hulp, daghulp, 24-uurs verblijf of pleegzorg zijn. Wanneer kinderen een indicatie hebben voor 24-uursverblijf of pleegzorg worden zij dus 'uithuisgeplaatst'. Deze uithuisplaatsing kan binnen het vrijwillig kader gebeuren of binnen het gedwongen kader (jeugdbescherming en jeugdreclassering).

De meeste uithuisplaatsingen – ook de justitiële – vinden plaats met medewerking van ouders.

Een uithuisplaatsing binnen het vrijwillig kader is sowieso op verzoek en met instemming van ouders. Een uithuisplaatsing binnen het gedwongen kader kan noodzaak zijn (voogdij: kind heeft geen gezaghebbende ouders dus geen huis), met medewerking van ouders uitgevoerd worden (ouders zien het nut in en werken mee) of kan daadwerkelijk gedwongen plaatsvinden. Bij een gedwongen uithuisplaatsing is een machtiging van de kinderrechter nodig.

Psychiatrische problemen

Naast indicaties voor jeugdzorg kunnen jeugdigen met psychiatrische problematiek van een indicatie voor Jeugd-GGZ ontvangen van Bureau Jeugdzorg. Wanneer dit 24-uurs verblijf betreft, heeft de jeugdige aanspraak op verblijf AWBZ.

Korte en lange uithuisplaatsingen

Uithuisplaatsingen kunnen kortdurend zijn (van enkele dagen voor een crisis tot enkele weken of maanden) of kunnen meerdere jaren duren. Een voorbeeld is een kind dat van zijn 4e tot zijn 18e jaar in een pleeggezin verblijft als bijvoorbeeld de ouders niet in staat zijn het kind op te voeden. De aantallen voor 2013 en 2014 die in de beantwoording worden genoemd, zijn de lopende en nieuwe uithuisplaatsingen in dat jaar.

GS beantwoordde de vragen van GroenLinks als volgt.

Hoeveel uithuisplaatsingen hebben in 2013 plaatsgevonden in Noord-Brabant, graag uitgesplitst in regio's?

Antwoord: In 2013 zijn er in Noord-Brabant 3.513 jeugdigen uithuisgeplaatst

bij een Brabantse jeugdzorgaanbieder in verband met ernstige opvoed- of opgroei problemen. Het merendeel van deze uithuisplaatsingen zijn vrijwillig en/of gebeuren met medewerking van ouders.

Daarnaast hebben 2.821 jeugdigen een indicatie voor verblijf op basis van AWBZ (jeugd GGZ). Zie voor nadere uitleg en de aantallen per regio.

Kunt u aangeven welke percentages van de hulpvragen deze aantallen betreffen?

Antwoord: In 2013 hebben in Noord-Brabant 18.157 jeugdigen een indicatiebesluit ontvangen, waarvan er 3.513 verblijven bij een Brabantse jeugdzorgaanbieder (uithuisplaatsing), een percentage van 19,3%. Het percentage voor een verblijfsplek binnen GGZ-jeugd is 15,5%.

Hoeveel uithuisplaatsingen hebben in 2014 plaatsgevonden in Noord-Brabant, graag uitgesplitst in regio's?

Antwoord: In 2014 t/m mei zijn er in Noord-Brabant 2.672 jeugdigen uithuisgeplaatst bij een Brabantse jeugdzorgaanbieder in verband met ernstige opvoed- en opgroei problemen. Het merendeel van deze uithuisplaatsingen zijn vrijwillig en/of gebeuren met medewerking van ouders. Daarnaast hebben 2178 jeugdigen een indicatie voor verblijf op basis van AWBZ (jeugd-GGZ). Zie voor nadere uitleg en de aantallen per regio.

Kunt u aangeven welke percentages van de hulpvragen deze aantallen betreffen?

Antwoord: In 2014 t/m mei hebben in Noord-Brabant 14.546 jeugdigen een indicatiebesluit ontvangen, waarvan er 2.672 verblijven bij een Brabantse jeugdzorgaanbieder (uithuisplaatsing), een percentage van 18,4%. Het percentage voor een verblijfsplek binnen GGZ-jeugd is 15%.

Overzicht aantal indicatiestellingen en uithuisplaatsingen in Noord-Brabant in 2013 en 2014 t/m mei

(Cijfers van BJZ NB – opgesteld door PNB d.d. 26062014)

Let wel: De aantallen betreffen het aantal geldende indicaties voor verblijf in 2013 en 2014. Hieronder vallen dus de jeugdigen die in 2013 of 2014 voor het eerst een indicatie voor verblijf krijgen en de jeugdigen die reeds langer uithuisgeplaatst zijn. Vandaar ook de redelijk hoge aantallen en het naar verhouding geringe verschil tussen de aantallen heel 2013 en 2014 t/m mei.

Overzicht aantallen Jaar 2013

Regio	Indicaties	Verblijf bij JZA in N-B		Aanspraak op verblijf AWBZ	
		vrijwillig	justitieel	vrijwillig	justitieel
West	4.809	402	519	805	109
Midden	3.330	322	398	372	114
Noordoost	4.814	299	516	401	141
Zuidoost	5.204	512	545	760	119
Subtotaal		1.535	1.978	2.338	483
Totaal	18.157	3.513		2.821	

In 2013 zijn er in Noord-Brabant 18.157 jongeren, met een geldig indicatiebesluit van Bureau Jeugdzorg Noord-Brabant. Van deze jongeren zijn er 3513 uithuisgeplaatst bij een Brabantse jeugdzorgaanbieder (24-uurs verblijf bij een jeugdzorgaanbieder of pleeggezin) in het kader van de Wet op de Jeugdzorg; 1535 binnen het vrijwillig kader en 1978 binnen het justitieel kader (jeugdbescherming en jeugdreclassering). Daarbij hebben 2821 jeugdigen een indicatie op basis van AWBZ maar bij Bureau Jeugdzorg wordt in dat geval niet geregistreerd of het indicatiebesluit ook verzilverd is.

Overzicht aantallen t/m mei 2014

Regio	Indicaties	Verblijf bij JZA in N-B		Aanspraak op verblijf AWBZ	
		vrijwillig	justitieel	vrijwillig	justitieel
West	4.150	280	416	705	91
Midden	2.729	225	309	327	77
Noordoost	3.732	205	432	279	98
Zuidoost	3.935	363	424	520	84
Subtotaal		1.073	1.599	1.831	347
Totaal	14.546	2.672		2.181	

In 2014 t/m mei zijn er in Noord-Brabant 14.546 jongeren, met een geldig indicatiebesluit van Bureau Jeugdzorg Noord-Brabant. Van deze jongeren zijn er 2672 uithuisgeplaatst bij een Brabantse jeugdzorgaanbieder (24-uurs verblijf bij een jeugdzorgaanbieder of pleeggezin) in het kader van de Wet op de Jeugdzorg; 1073 binnen het vrijwillig kader en 1599 binnen het justitieel kader (jeugdbescherming en jeugdreclassering). Daarbij hebben 2181 jeugdigen een indicatie op basis van AWBZ maar bij Bureau Jeugdzorg wordt niet geregistreerd of het indicatiebesluit ook verzilverd is.

Begrippen

Regio's: de vestigingen waar de medewerkers in dienst zijn die de indicatie opstellen; West (Roosendaal en Breda), Midden (Tilburg), Noordoost (Den Bosch en Oss) en Zuidoost (Eindhoven en Helmond).

Indicaties: totaal aantal geldige indicaties op alle zorgvormen o.b.v. unieke jeugdigen.

Verblijf bij een jeugdzorgaanbieder in Noord-Brabant: de indicatie op grond van de Wet op de Jeugdzorg is verzilverd bij een Brabantse jeugdzorgaanbieder. Dit houdt in dat de jeugdigen of een 24-uurs verblijfplaats heeft of bij een pleeggezin verblijft. Het verblijf kan binnen het vrijwillig kader plaatsvinden of in het justitieel kader met een maatregel kinderscherming (gezinsvoogdij en voogdij) of een maatregel jeugdreclassering. Uithuisplaatsingen binnen het justitieel kader zijn niet altijd gedwongen, ouders kunnen het ook eens zijn met deze beslissing.

De jeugdige heeft aanspraak op verblijf binnen AWBZ: BJZ NB heeft niet de gegevens om na te gaan of de aanspraak ook daadwerkelijk tot verblijf heeft geleid (verzilverd). Ook hier de uitsplitsing tussen vrijwillig kader en justitieel kader (zie hierboven).